

Kokoomuksen eduskuntaryhmän vastaukset hallitustunnustelijan kysymyksiin

1. Mitkä ovat ne keskeiset yhteiskunnalliset muutokset, joita seuraavan hallituksen pitäisi mielestänne saada aikaan?

Kokoomuksen mielestä seuraavan hallituksen tärkein tehtävä on hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuuden turvaaminen. Se onnistuu vain, kun saamme aikaan kestävästä talouskasvusta. Yhteiskunnassa on tehtävä muutoksia, jotka vahvistavat osaamista ja kannustavat työhön ja yrittäjyyteen sekä puhtaan energian investointeihin.

Peruspalvelut pitää saada kuntoon kestäväällä tavalla. Suomen pitää panostaa sisäiseen turvallisuuteen ja olla aktiivinen ja vakautta luova toimija ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.

Taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti luja Suomi on tulevillekin sukupolville vakaa ja vauras kotimaa, jossa yksilöille on tarjolla mahdollisuuksia, uusia alkuja ja vapautta tehdä omaa elämäänsä koskevia valintoja.

Kokoomukselle tärkeitä yhteiskunnallisia muutoksia on esitelty puolueen vaaliohjelmassa.

2. Yhdyttekö valtiovarainministeriön virkamiespuheenvuoron 8.12.2022 esittämään tilannekuvaan Suomen taloudellisesta tilasta ja julkisen talouden sopeuttamistarpeesta? Sitoudutteko valtiovarainministeriön virkatyönä esittämään julkisen talouden tasapainottamisen mittaluokkaan tulevalla vaalikaudella? Millä keinoilla olette valmiita tasapainottamaan julkista taloutta?

Kyllä ja kyllä. Kokoomus on esittänyt ohjelmissaan ja vaihtoehtobudjeteissaan laajan valikoiman keinoja julkisen talouden sopeuttamiseksi.

3. Miten edistäisitte verotuksen kannustavuutta? Mitkä ovat tärkeimmät tavoitteenne verotuksen kehittämisessä?

Veropolitiikan on kannustettava työhön, yrittäjyyteen ja kotimaiseen omistajuuteen. Tärkeimpänä uudistuksena siirtäisimme verotuksen painopistettä työn ja yrittäjyyden verotuksesta välilliseen verotukseen. Haluamme keventää työn verotusta ja tukea veropolitiikalla kansainvälisten osaajien houkuttelua Suomeen. Yrityksille veropolitiikan on oltava ennakoitavaa ja verotuksellisesti ympäristömme on oltava kilpailukykyinen.

4. Oletteko valmiita sitoutumaan siihen, että seuraava hallitus asettaa julkista taloutta vahvistavien työllisyystoimien tavoitteeksi 100 000 uutta työllistä? Mitkä ovat tärkeimmät keinonne julkista taloutta vahvistaviksi työllisyystoimiksi? Millaisiin keinoihin olette valmiita työmarkkinoiden uudistamiseksi ja sopimisen vapauden edistämiseksi?

Kyllä. Tärkeimmät keinomme julkista taloutta vahvistaviksi työllisyystoimiksi ovat mm. kannustinloukkujen purkaminen ja työmarkkinoiden joustavuuden lisääminen. Olemme kuvanneet keinoja työllisyyden lisäämiseksi mm. vaaliohjelmassamme ja vaihtoehtobudjetissamme. Olemme valmiita keinoihin, joilla varmistetaan, että jokainen työkäinen ja -kykyinen ihminen saa tehdä töitä, ja että työelämää kehitetään niin, että töissä jaksaa ja viihtyy.

5. Miten vastaisitte laaja-alaiseen työvoimapulaan Suomessa? Millä keinoin lisäisitte kansainvälistä rekrytointia työvoiman saatavuuden turvaamiseksi?

Tekemällä toimia työllisyysasteen nostamiseksi sekä sujuvoittamalla kansainvälistä rekrytointia. Nopeuttaisimme ja automatisoisimme lupaprosesseja, siirtyisimme saatavuusharkinnasta tehokkaaseen jälkivalvontaan ja kokoaisimme vastuun kansainvälisestä rekrytoinnista yhdelle viranomaiselle. Nostaisimme koulutusmääriä osaajapula-aloille ja huolehtisimme yksilön mahdollisuuksista täydentää osaamistaan.

6. Mitkä ovat tärkeimmät keinonne sosiaali- ja terveystalouden hoitojonojen purkamiseen? Mitkä ovat tärkeimmät keinonne hoitajapulan ratkaisuun?

Purkaisimme hoitojonoja nopeuttamalla oikealla asiantuntijalla ohjaamista terveyskeskuksissa esimerkiksi laajentamalla moniammatillisen tiimimallin käyttöä, hyödyntämällä digitaalisia ratkaisuja, lisäämällä monituottajuutta, kasvattamalla Kela-korvauksia ja hyödyntämällä laajemmin palvelusetelin käyttöä.

Hoitotyön veto- ja pitovoimaa pitää lisätä. Panostaisimme hyvään johtamiseen, työntekijöiden omiin mahdollisuuksiin ammatillisen kehittymiseen ja kannustavien palkkausjärjestelmien kehittämiseen. Tarvitaan myös lisää hoitajia koulutusmääriä nostamalla ja kansainvälistä rekrytointia lisäämällä laadusta tinkimättä.

7. Mitä keinoja käyttäisitte vanhuspalveluiden kriisin ratkaisemiseksi ja inhimillisen hoivan turvaamiseksi kaikille ikääntyneille?

Vanhuspalvelut pitää laittaa kuntoon kokonaisuutena: omaishoito, kotihoito ja tehostettu palveluasuminen. Vanhuspalveluihin tarvitaan lisää hoitajia, mutta samaan aikaan on huolehdittava, että ammattilaisten työaika käytetään järkevästi. Olemme valmiit käymään

vanhuspalveluiden lainsäädännön läpi kokonaisuutena siten, että vanhuspalveluiden kaikista eri osista pidetään huolta.

8. Miten vahvistaisitte lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia? Miten torjuisitte nuorten syrjäytymistä?

Tulevalla vaalikaudella laaditaan kokonaisvaltainen toimintaohjelma nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi. On selvää, että mitä varhaisemmassa vaiheessa tunnistetaan syrjäytymisriskit, sitä paremmin niihin voidaan puuttua.

Lasten ja nuorten hyvinvointia ja mielenterveyttä tukevia palveluita on vahvistetta. Tarvitaan entistä tiiviimpää yhteistyötä perheiden, neuvolan, koulun, oppilashuollon ja kouluterveydenhuollon välillä. Erityisesti mielenterveyspalveluiden nopeampaan saatavuuteen on löydettävä ratkaisut esimerkiksi ottamalla käyttöön terapiatakuun.

9. Miten huomioisitte eläkeläiset paremmin aktiivisena voimavarana yhteiskunnan rakentamisessa?

Suomen on oltava maa, jossa senioreita arvostetaan. Heidän kokemuksensa ja osaamisensa on nähtävä yhteiskunnassa voimavarana. Seniorit ovat aktiivisia toimijoita sekä kantava voima vapaaehtoistyössä, osajoina, omaishoitajina, isovanhempina ja monissa muissa rooleissa.

Haluamme kannustaa kaiken ikäisiä ihmisiä aktiiviseen elämäntapaan ja toimintakyvyn ylläpitämiseen. Mahdollistaisimme myös joustavan osallistumisen työelämään eläköitymisen jälkeen.

Jotta kaikki voivat osallistua, on kaupunkiympäristö ja palvelut suunniteltava esteettömiksi. Digitaalisten laitteiden ja palveluiden lisääntyessä on huolehdittava niiden käyttäjäryhmien palveluista, joille digiasiointi ei ole mahdollista.

10. Millä keinoin nostaisitte suomalaisten osaamis- ja koulutustasoa? Millä keinoin vahvistaisitte varhaiskasvatusta ja perusopetusta niin, että jokainen perusopetuksesta valmistuva nuori omaa riittävän luku-, kirjoitus- ja laskutaidon? Miten vahvistaisitte kulttuurialan toimintaedellytyksiä? Miten tukisitte liikunnallisen elämäntavan yleistymistä?

Suomalaisten osaamis- ja koulutustason nostaminen edellyttää laajasti toimenpiteitä kaikilla koulutusasteilla aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluihin. Olemme esittäneet esimerkiksi varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamista, kaksivuotista

esiopetusta, perustaitojen opetuksen vahvistamisesta lisätunneilla sekä koulutustason nostamista.

Haluamme luoda kulttuurialan kasvustrategian, joka huomioi niin kulttuurialan rahoituksen kuin sen merkittävän kasvupotentiaalin. Vakiinnutamme Liikkuvat-ohjelmien kokonaisuuden liikunnallisen elämäntavan lisäämiseksi. Tarvitsemme Suomeen hallintorajat ylittävän liikuntapoliittisen toimintaohjelman.

11. Oletteko sitoutuneet parlamentaarisen TKI-ryhmän hyväksymään tavoitteeseen nostaa tutkimus- ja kehittämismenot neljään prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä? Sitoudutteko varmistamaan, että Suomessa on riittävästi osaajia tutkimus- ja kehitysohjelmiin?

Kyllä, sitoudumme neljän prosentin tavoitteeseen. Kyllä, sitoudumme varmistamaan, että Suomessa on riittävästi osaajia tutkimus- ja kehitysohjelmiin.

12. Millä keinoin olisitte valmiita keventämään ihmisille, yrityksille ja julkiselle sektorille normeista ja byrokratiasta aiheutuvia kustannuksia sekä hallinnollista taakkaa?

Purkaisimme systemaattisesti suhteettoman raskaita normeja. Lisäksi turvaisimme lainsäädännön yhtenäisen soveltamisen koko Suomessa kehittämällä lupaprosesseja ja lupaviranomaisten johtamista. Vapauttaisimme myös reguloituja markkinoita useilla sektoreilla luoden yrityksille mahdollisuuksia kehittää uusia palvelu- ja tuotekonsepteja. Kuluttajan etu on tärkein tavoitteemme norminpurussa.

13. Millä konkreettisilla keinoilla parantaisitte suomalaisen ruoantuotannon ja metsätalouden tulevaisuutta?

Kotimaisen ruoantuotannon ja metsätalouden tulevaisuutta parannetaan kilpailukykyä ja kannattavuutta edistämällä, hyödyntäen tuottajien ja metsänomistajien aktiivisuutta.

Alkutuotannon ja elintarviketeollisuuden kasvun ja kannattavuuden tie lähtee vahvasta yrittäjyydestä, investoinneista ja kansainvälistymisestä. Viennin ja aktiivisemmän myynnin kautta saadaan parempaa arvonalisää sekä samalla varmistettua huoltovarmuutta ja ruokaturvaa.

Metsätalouden ja metsänomistajien aktiivisen metsänhoidon tulevaisuutta vahvistaa ennakoitava toimintaympäristö. Metsäpolitiikan on pysyttävä kansallisissa käsissä. Lisäksi metsänomistajien luottamusta on vahvistettava siihen, että he ovat jatkossakin

ratkaisemassa ilmastokriisiä tarjoamalla kestävästi kasvatettua uusiutuvaa raaka-ainetta korvaamaan fossiilisia.

14. Miten edistäisitte talouskasvua, elinvoimaa sekä yritysten ja yrittäjien toimintaedellytyksiä koko Suomessa? Miten vahvistaisitte Suomen houkuttelevuutta investointikohteena?

Suomi tarvitsee entistä johdonmukaisempaa elinkeino-, yrittäjäys- ja teollisuuspolitiikkaa, joka huomioi koko Suomen tarpeet. Vahvistaisimme talouskasvun edellytyksiä ja alueiden elinvoimaisuutta huolehtimalla muun muassa sujuvista liikenneyhteyksistä, toimivista asuntomarkkinoista sekä riittävästä energian saatavuudesta kaikkialla Suomessa.

Kasvattaisimme kotimarkkinoita purkamalla sääntelyä ja normeja kuluttajien eduksi mahdollistaen yrityksille uusien palveluiden ja tuotteiden käyttöönoton. Uudistaisimme julkisia hankintoja. Huomioisimme kaikissa lainsäädäntöhankkeissa yritys- ja yrittäjämyyntötoimintaympäristön synnyttämisen. Huomioisimme myös alkuvaiheessa olevat yritykset ja mikroyritykset huomioiden näiden erityistarpeet. Helpottaisimme yritysten viranomaisasiointia ja tekisimme siitä ennakoitavampaa. Lisäksi varmistaisimme yrityksille sujuvan pääsyn kansainvälisille markkinoille.

15. Millä keinoilla vahvistaisitte kaupunkien ja kuntien elinvoimaa ja investointikykyä muuttuneessa toimintaympäristössä?

Uudistaisimme kuntien valtionosuusjärjestelmän vastaamaan kuntien sote-uudistuksen jälkeistä tehtäväkenttää ja tehtävien vaatimaa rahoitusta. Käynnistäisimme vapaakuntakokeilun ja purkaisimme tarpeettomia normeja. Vahvistaisimme kumppanuutta kaupunkien kanssa ja jatkaisimme valtion ja suurimpien kaupunkiseutujen kuntien välistä maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuskäytäntöä. Uudistaisimme maankäytön ja rakentamisen sääntelyä mahdollistamaan kaupunkien ja kuntien sujuvampi kehittäminen.

16. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät keinot päästöjen vähentämiseksi? Millä keinoin olette valmiita edistämään Suomen hiilineutraalisuustavoitetta ja suomalaisten yritysten puhtaan viennin kasvattamista? Oletteko valmiita luomaan edellytykset uusille ydinvoimainvestoinneille ja pienydinvoimalle?

Kannatamme ilmastolain mukaista tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä. Päästövähennykset on toteutettava kustannustehokkaasti, markkinaehtoisesti ja teknologianeutraalisti. Päästöjen vähentämiseksi tarvitsemme kannustavan

toimintaympäristön niin suomalaisille kotitalouksille kuin yrityksillekin. Päästöillä tulee olla hinta ja puhtaampien ratkaisujen on oltava edullisempia.

Tarvitsemme sujuvampaa luvitusta investoinneille, jotka vähentävät päästöjä, tuovat lisää puhdasta energiaa ja tuovat työpaikkoja Suomeen. Suunnitelmissa ja vireillä olevat miljardien eurojen arvoiset vihreän siirtymän investoinnit on vietävä nopeasti eteenpäin. Suomen kannattaa olla aktiivinen globaaleilla vihreän siirtymän markkinoilla, jotka ovat satojen miljardien arvoiset tulevina vuosina.

Tulevan hallituksen on annettava myönteinen periaatepäätös kaikille länsimaisille vähimmäisehdot täyttävälle ydinvoimahankkeille ja valtion tulee olla aktiivinen, jotta ydinvoimaa rakennetaan. Ydinenergi laki on uudistettava.

Päästöjen vähentämisen rinnalla myös hiilinielut on turvattava. Metsien kasvukunnosta ja terveydestä on huolehdittava sekä esimerkiksi lisättävä jatkuvaa kasvatusta ja tuhkalannoitusta turvemailla.

17. Miten torjuisitte luontokatoa ja vahvistaisitte luonnon monimuotoisuutta?

Haluamme pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikentymisen. Luontokatoa on torjuttava niin kansallisesti kuin globaalisti. Suojelisimme valtion kansalliset kriteerit täyttävät luonnontilaiset vanhat metsät, vahvistaisimme vapaaehtoisen suojelun ohjelmien toimeenpanoa. Myös vesistöjen rehevöitymistä on vähennettävä.

Suojelun rinnalla haluamme kannustaa luonnonhoitotoimiin. Uusien teknologioiden hyödyntäminen ja elinkeinoelämän sitoutuminen luontokadon torjuntaan ovat avainasemassa. Elinkeinoelämän on jatkettava työtä luontovaikutustensa tunnistamiseksi, jotta negatiivisia vaikutuksia voidaan vähentää. Monimuotoisuustiekartat vähähiilisyystiekarttojen rinnalla ovat tässä yksi keino.

18. Sitoudutteko Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa ja puolustusliitto Natossa? Oletteko sitoutuneet aloitteellisen ja rakentavan EU-politiikan tekemiseen mahdollisessa hallitusvastuussa? Mitkä ovat mielestänne Suomen tärkeimmät EU-vaikuttamisen kohteet vaalikauden aikana?

Kokoomus on sitoutunut Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa ja puolustusliitto Natossa. Kokoomus on myös sitoutunut aloitteellisen ja rakentavan EU-politiikan tekemiseen. Kokoomuksen mielestä Suomen on oltava ratkaisuhakuinen ja yhteistyökykyinen EU-jäsen, joka kykenee muodostamaan hyvissä ajoin kannat ja siten vaikuttamaan tehokkaasti unionissa kulloinkin esille nousevaan asiaan. Kokoomuksen visio Euroopan unionista perustuu seuraaviin tavoitteisiin:

1. Mahdollistetaan EU:n menestyminen geopolitiikan ja talouden myrskyissä
2. Ukrainan voitto on Euroopan turvallisuuden kohtalonkysymys – vahvistetaan EU:n puolustusyhteistyötä
3. Vauhditetaan talouskasvua kehittämällä sisämarkkinoita ja poistamalla kaupan esteitä
4. Tehdään Euroopasta puhtaan energian suurvalta
5. Vahvistetaan jäsenmaiden vastuuta julkisen taloutensa kestävydestä

19. Miten rakentaisitte Suomen roolia aktiivisena sekä turvallisuutta ja vakautta lisäävänä Naton jäsenenä? Oletteko valmiita pitämään puolustusmenot 2 prosentissa BKT:sta ja tekemään tarvittavat panostukset Suomen huoltovarmuuden turvaamiseen?

Suomen tulee olla aktiivinen Nato-maa ja osallistua täysimääräisesti Naton kaikkeen toimintaan mukaan lukien työryhmät, kansainväliset harjoitukset ja rauhan ajan tehtävät. Suomen tulee samalla panostaa omaan maanpuolustukseensa, sillä Suomen tärkeimpiä tehtäviä Natossa on huolehtia omasta puolustuksesta. Kokoomus on valmis pitämään puolustusmenot 2 prosentissa BKT:sta ja tekemään tarvittavat panostukset Suomen huoltovarmuuden turvaamiseen.

20. Sitoudutteko jatkamaan Ukrainan aseellista, poliittista, taloudellista ja humanitaarista tukemista?

Kyllä. Kokoomus on sitoutunut jatkamaan Ukrainan aseellista, poliittista, taloudellista ja humanitaarista tukemista.

21. Miten vahvistaisitte sisäistä turvallisuutta ja oikeusvaltiota? Oletteko sitoutuneet oikeusjärjestelmän ja poliisin toimintakyvyn takaavien resurssien varmistamiseen? Millä keinoin torjuisitte jengi- ja nuorisorikollisuutta?

Vahvistaisimme sisäistä turvallisuutta ja oikeusvaltiota turvaamalla sisäisen turvallisuuden ja oikeusjärjestelmän viranomaisillemme riittävät resurssit ja toimivaltuudet sekä vahvistamalla kokonaisturvallisuusajattelua. Olemme sitoutuneet oikeusjärjestelmän ja poliisin toimintakyvyn takaavien resurssien varmistamiseen. Kokoomus haluaa nostaa poliisien määrän 8000 poliisiin. Jengi- ja nuorisorikollisuutta

torjuisimme laajalla valikoimalla sekä kovia että pehmeitä keinoja, sekä tekemällä korjausliikkeen kotouttamispolitiikkaan.

**22. Sitoudutteko yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen Suomen rakentamiseen?
Sitoudutteko kansainvälisten ihmisoikeussopimusten kunnioittamiseen?**

Kyllä.

23. Mikäli saatte tavoitteitanne hallituksen ohjelmaan, oletteko valmiita osallistumaan Petteri Orpon kokoamaan enemmistöhallitukseen ja sitoutumaan ohjelman toimeenpanoon kokonaisuudessaan? Jos ette ole valmiita osallistumaan hallitusvastuuseen, oletteko valmiita tukemaan puolueenne tavoitteiden toteuttamista hallituksen ulkopuolelta?

Kyllä.

24. Onko eduskuntaryhmällänne ehdottomia hallitusratkaisuun vaikuttavia kynnyskysymyksiä hallituksen ohjelman tai hallituskokoonpanon osalta?

Kynnyskysymyksemme on hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjan ja tulevaisuuden turvaaminen.